7/1680

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SAYI :B.02.0.001/01-3971
KONU : 7/1680-4024 esas sayılı yazılı soru önergesi

20 /01/2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ :29.12.2003 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1680-4024/14292 sayılı yazınız.

Hatay Milletvekili Sayın Gökhan DURGUN tarafından tevcih edilen 7/1680-4024 sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanlığı'nın 19.01.2004 tarih ve BDDK.2004.01.KİK.1-739 sayılı yazısı ilişiktedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Doç.Dr.Abdüllatif ŞENER
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

EKLER :
EK-1: BDDK Başkanlığı'nın 19.01.2004 tarih ve 739 sayılı yazısı (5 sayfa)

DAĞITIM
Gereği : TBMM Başkanlığına
Bilgi : Başbakanlığa

7/1680

SÜRELİ

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
(Kurul İşleri ve Kararlar Dairesi)

SAYI : BDDK.2004.01.KİK.1- 309
KONU : Soru önergeleri

'19 OCAK 2004

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sn. Doç.Dr. Abdüllatif ŞENER)

İLGİ: 31.12.2003 tarih ve B.02.0.001/(01)3778 sayılı evrak akış ve talimat formu.

İlgide kayıtlı evrak akış ve talimat formu ekinde gönderilen Hatay Milletvekili Gökhan DURGUN'un 7/1680-4024 sayılı soru önergesine Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından verilen cevaplar aşağıda sunulmaktadır.

1-2) Bilindiği üzere, 02.09.1994 tarihinden itibaren mülga 3182 sayılı Bankalar Kanununun 64/1. maddesi kapsamında bulunan Türk Ticaret Bankası A.Ş. (Banka), Bakanlık Makamının 26.05.1997 tarih ve 22768 sayılı yazısı ile 64/2. madde kapsamına alınmıştır.

Bakanlık Makamının söz konusu yazısında; Bankanın aktif kalitesinin bozulması, yüksek miktarlarda zarara maruz kalması ve yönetimdeki zaafiyet nedeniyle, 02.09.1994 tarihinde gerekli iyileştirici tedbirlerin uygulamaya konulmasını teminen Bankalar Kanununun 64 üncü maddesi kapsamına alındığı, banka yönetiminin değiştirilmesi, kanuni karşılık yükümlülüklerinin ertelenmesi, cezai faizlerin kaldırılması gibi tedbirler yanında, verimsiz şubelerin kapatılması ve personel sayısında indirime gidilmesi, sermaye takviyesi amacıyla yeni ortak bulunması, iştirak ve ihtiyaç fazlası gayrimenkullerin elden çıkarılması hususunda gereğinin yapılmasının Banka yönetiminden müteaddit defa talep edildiği, 1994 ve 1995 yıllarında çoğu şube lokalinde olmak üzere, 130 Milyar TL'nin üzerinde bedelle gayrimenkul satışının gerçekleştirildiği, sahip olunan gayrimenkullerin tamamına yakınının Genel Müdürlük ve şube birimlerinin kullanım ihtiyacını karşıladığı, bunların elden çıkarılmasının Bankaya çok büyük bir avantaj sağlamayacağının belirtildiği, 1997 yılı Mart ayı sonu itibariyle birikmiş zararın 70 Trilyon TL'yi aştığı, Bankanın her ay en az 2 Trilyon TL civarında zarara maruz kaldığı, Bankalar Yeminli Murakıplarınca 75 Trilyon TL olarak hesaplanan özkaynak açığının ivedi olarak giderilmemesi durumunda, Şubat 1997 itibariyle nezdinde 173 Trilyon TL sigortaya tabi mevduat bulunan ve 274 şube, 4877 personel ile faaliyet gösteren Bankanın sistemden çıkarılması mecburiyetinin hasıl olacağı, yine Bankalar Yeminli Murakıplarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 25.11.1996 tarih ve R-2 sayılı raporda bankanın özkaynak açığının acilen giderilememesi durumunda Banka hakkında Bankalar Kanununun 68 inci maddesinin uygulanmasının kaçınılmaz olduğu kanaatinin ifade edildiği, Banka sermayesinin %85'ine sahip olan Vakfa, gerekli sermayeyi artırması için yapılan müteaddit uyarılara rağmen gereken sermaye artışının gerçekleştirilemediğinin, 20.05.1996 tarihinde göreve başlayan yeni yönetimden alınan 15.04.1997 tarihli yazıda, Mart

Atatürk Bulvarı No:191 Kavaklıdere 06680 ANKARA Tel: (312) 455 69 25 Faks: (312) 424 08 73
İnternet adresi: www.bddk.org.tr

1997 itibariyle birikmiş zararın 77 Trilyon TL'ye ulaştığı, Bankanın içerisinde bulunduğu güçlükler gözönünde bulundurularak, en az 35 Trilyon TL'lik nakit kaynağın sağlanmadığı takdirde, arz ettiği önem ve aciliyet dolayısıyla sorunun vakit kaybedilmeksizin Bankalar Kanununun 65 inci maddesine göre bir çözüme kavuşturulmasının daha uygun olacağının ifade edildiği, diğer yandan, T.C. Merkez Bankasından alınan 25.05.1997 tarihli yazıda, Bankanın içinde bulunduğu durum teknik olarak değerlendirildiğinde; Bankanın tasfiyesinin kaçınılmaz olacağı, böyle bir durumun gerek Banka mudileri gerek Türk Bankacılık Sisteminde yaratacağı olumsuzluklar ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna (Fon) getireceği daha büyük mali yükümlülükler gözönüne alındığında, Banka hakkında Bankalar Kanununun 65 inci maddesinin uygulanmasının uygun olacağından bahisle, sonuç olarak Bankalar Kanununun 64 üncü maddesi kapsamında alınacak tedbirlerle mevcut yapının devamı halinde Bankanın çok kısa bir süre içerisinde, taahhütlerini karşılayamaz hale geleceği ve bu durumun tüm bankacılık sistemini olumsuz etkileyeceği hususlarının gözönünde bulundurulduğu belirtilerek; Banka yönetiminin, 3182 sayılı Bankalar Kanununun 64 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasına istinaden Fona devrinin uygun görüldüğü bildirilmiştir.

Bankanın ortağı Türk Ticaret Bankası Munzam Sosyal Güvenlik Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı (Munzam Vakıf) tarafından, Ankara 8 No.lu İdare Mahkemesine, Banka Yönetiminin Fona devir işlemi ile hisse senetlerinin mülkiyetinin Fona intikali işleminin iptali ile yürütmenin durdurulması istemiyle dava açılmış, dava sonucunda 538 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin dayandığı yetki Kanununun Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş olması karşısında mülga 3182 sayılı Bankalar Kanununun 64/2. madde kapsamına almaya yönelik işlem geri alınmıştır.

Bakanlık Makamının 04.08.1997 tarih ve 97/1487 sayılı onayı ile yeniden mülga 3182 sayılı Bankalar Kanununun 64/1. maddesi kapsamına alınan Bankanın, 29.08.1997 tarihli Olağanüstü Genel Kurulunda, nakden artırılması öngörülen 42.290 milyar TL tutarındaki sermaye artışından kullanılmamış bulunan ve Banka Yönetim Kurulunca Fona teklif edilen 42.261 milyar TL tutarındaki rüçhan hakları, Fon İdare Meclisinin 06.11.1997 tarih ve 26 sayılı Kararı uyarınca Fon tarafından kullanılmıştır. Söz konusu tutarın 40 trilyon TL tutarındaki kısmı Banka nezdinde daha önce Fon adına açılmış bulunan faizsiz mevduat hesabından karşılanmış, bakiye 2.261 milyar TL ise nakit olarak ödenmiştir. Banka Yönetim Kurulunun 11.11.1997 tarih 4285/A sayılı Kararı ile de 42.261 milyar TL tutarındaki rüçhan haklarına karşılık gelen Banka hisse senetlerinin şirket pay defterine Fon adına kayıt, tescil ve ilanına karar verilmiştir.

Bankanın 03.02.1998 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurulunda ise sermayenin nakden 70 trilyon TL artırılarak 120 trilyon TL'ye yükseltilmesi kararlaştırılmış ve Fon, sermaye artışından payına düşen kısmı 16.03.1998 tarihinde Bankaya ödemiştir. Fon, halihazırda Bankanın kayıtlı sermayesinin %84.52'sine, diğer ortaklarca rüçhan haklarının kullanılmaması nedeniyle ödenmiş sermayesinin %92.84'üne sahiptir.

Bankanın, Fona devir tarihi olan 26.05.1997 tarihinde 106.370 milyar TL olan birikmiş zararı, 31.12.1997 tarihi itibariyle 131.729 milyar TL'ye yükselmiştir. 31.12.1998'de 126.703 milyar TL'ye gerileyen zarar, 31.12.1999'da 126.083 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2000 yılı Kasım ayında başlayan ekonomik krizin de etkisiyle zarar rakamı 31.12.2000'de 179.493 milyar TL'ye, 31.03.2001 tarihinde 276.675 milyar TL'ye yükselmiştir. Zarar rakamı giderek artmaya devam etmiş, 31.12.2001 itibariyle 367.020 milyar TL'ye, 31.12.2002 itibariyle 369.535 milyar TL'ye, 30.11.2003 tarihi itibariyle ise 697.104 milyar TL'ye ulaşmış, Fon

tarafından Bankaya USD 367.017.804 tutarında Devlet İç Borçlanma Senedi, USD 586.274.585 tutarında Sermaye niteliğinde olmak üzere toplam USD 953.292.389 kaynak aktarılmasına rağmen Bankanın zararı yıllar itibariyle artış göstermiştir.

Banka, daha önce iki kez satışa çıkarılmış olmasına rağmen, birinci satışta, ihaleyi kazanan şirket yetkililerinin ihale şartlarına ve kanuna aykırı tutumları nedeniyle, ikinci satışta ise, imzalanan gizlilik anlaşması çerçevesinde inceleme yapan yatırımcıların, Bankanın mevcut bankacılık donanımı, yazılımı ve sistem altyapısının merkezi yapıda çalışmak için yetersiz olması, bunun önlenmesi için yapılacak yatırımın ciddi maddi giderlere yol açacağı ve işgücü, zaman ve verilerin aktarımı sırasında yaşanacak zorlukların yanısıra Türk Ticaret Bankası Emeklilik Sandığı Vakfı ve Munzam Vakıf ile Bankanın ilişki ve yükümlülüklerini öne sürerek nihai teklif vermemeleri nedeniyle satışı gerçekleştirilememiştir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 15.06.2001 tarih ve 346 sayılı kararıyla, mali sistemde güven ve istikrarın sürdürülmesinin temini amacıyla, Bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin, Bankanın zarar üretmesinin önlenememesi ve satış imkanının bulunmaması nedeniyle 01.07.2001 tarihi itibariyle kaldırılmasına, adı geçen Bankanın tasfiyesinin, Türk Ticaret Kanununun infisah ve tasfiyeye ilişkin hükümleri ile 4389 sayılı Bankalar Kanununun 18 inci maddesi kapsamında ve banka ana sözleşme hükümlerine göre gerçekleştirilmesine, tasfiye işlemlerinin bu çerçevede yürütülmesi hususunda Fonun yetkili kılınmasına karar verilmiştir.

Munzam Vakıf tarafından Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun bahse konu 15.06.2001 tarih ve 346 sayılı kararının iptali istemiyle açılan dava, Danıştay 10 uncu Dairesinin 17.05.2002 tarih ve 2001/1787 E., 2002/1648 K. sayılı kararı ile, mali yapısı bozuk olan ve sürekli olarak kamudan kaynak aktarılan Bankanın faaliyetine devamının, tasarruf sahiplerinin haklarının korunmasını imkansız hale getireceği, mali sistemin güven ve istikrarını bozacağı gerekçeleriyle esastan reddedilmiştir.

Danıştay 10 uncu Dairesinin, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun yukarıda bahsedilen 15.06.2001 tarih ve 346 sayılı kararının iptali istemiyle Munzam Vakıf tarafından açılan davanın reddine ilişkin 17.05.2002 günlü 2001/1787 E., 2002/1648 K. sayılı kararı, davacı vekilinin temyiz istemi üzerine Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunca incelenmiş ve Danıştay 10 uncu Dairesinin söz konusu kararı, Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunun, Kurumumuzca 09.12.2002 tarihinde tebellüğ edilen 18.10.2002 günlü, 2002/629 E., 2002/733 K. Sayılı kararıyla eksik inceleme nedeniyle bozulmuştur. Dava, Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunun anılan kararındaki bozma sebepleri çerçevesinde yeniden incelenerek karar verilmek üzere Danıştay 10 uncu Dairesine gönderilmiştir. Danıştay 10 uncu Dairesi 31.10.2003 tarih ve 2003/2043 E., 3003/4205 K. sayılı kararı ile davayı esastan görüşerek davanın reddine karar vermiştir. Bunun üzerine Munzam Vakıf 31.12.2003 tarihli dilekçesi ile yeniden temyize gitmiştir.

Fon Yönetim Kurulunun 27.06.2002 tarih ve 429 sayılı kararı ile; Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 15.06.2001 tarih ve 346 sayılı kararı çerçevesinde, Bankanın tasfiyesine yönelik işlemlerin gerçekleştirilebilmesi amacıyla, ortakların Banka Yönetim Kurulu tarafından Olağanüstü Genel Kurul Toplantısına çağrılmasına karar verilmiştir. Bankanın Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı 09.08.2002 tarihinde yapılmış, Bankanın infisah ve tasfiyesine karar verilmiş ve tasfiye kararı 14.08.2002 tarihinde Ticaret

9 | 1620

Sicil Memurluğunda tescil, 19.08.2002 tarih ve 5616 no.lu Ticaret Sicil Gazetesinde ilan edilmiştir.

Tasfiye Halinde Türk Ticaret Bankası A.Ş.'nin 12.12.2002 tarihinde Türk Ticaret Kanununun 444 üncü maddesi gereği hazırlanan Envanter ve Tasfiye Açılış Bilançosunun onaya sunulmasına ilişkin olarak yapılması planlanan Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı, Munzam Vakfın, 09.08.2002 tarihli Olağanüstü ve Olağan Genel Kurul kararlarının uygulanmasının ihtiyati tedbir yolu ile durdurulmasına ilişkin olarak, İstanbul 9 uncu Asliye Ticaret Mahkemesine dava açması ve adı geçen Mahkemenin 28.11.2002 tarihli duruşmada, söz konusu Genel Kurul kararlarının uygulanmasının ihtiyati tedbir yolu ile durdurulmasına karar vermesi nedeniyle yapılamamıştır. Ancak, adı geçen Mahkemece yapılan 04.03.2003 tarihli duruşmada alınan karar ile bu tedbir kaldırılmıştır.

Bankanın, yukarıda bahsedilen Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı 09.04.2003 tarihinde yapılmış, Türk Ticaret Kanununun 444 üncü maddesi gereği hazırlanan Envanter ve Tasfiye Açılış Bilançosu onaylanmış ve yeni tasfiye memurları atanmıştır.

Banka ve Sigorta İşçileri Sendikası tarafından 09.04.2003 tarihinde yapılan Banka Olağanüstü Genel Kurulunun ve söz konusu Genel Kurulda alınan kararların iptali istemiyle Banka aleyhine İstanbul 4 üncü Asliye Ticaret Mahkemesinin 2003/593 Esasında açılan davada, anılan mahkemenin 14.05.2003 tarih ve 2003/593 E. sayılı kararı ile yukarıda bahsedilen Genel Kurulda alınan kararların ihtiyati tedbir yoluyla durdurulmasına karar verilmiştir.

Munzam Vakıf tarafından 09.04.2003 tarihinde yapılan Banka Olağanüstü Genel Kurulunda alınan kararların mutlak butlan ile batıl olduğunun tespiti ve iptali istemiyle Banka aleyhine İstanbul 2 nci Asliye Ticaret Mahkemesine 2003/546 H sayı ile dava açılmıştır.

İstanbul 4 üncü Asliye Ticaret Mahkemesinin 2003/593 E. sayılı dosyası ile İstanbul 2 nci Asliye Ticaret Mahkemesinin 2003/546 H sayılı dosyası birleştirilmiştir. İstanbul 2 nci Asliye Ticaret Mahkemesi 23.05.2003 tarihinde, İstanbul 4 üncü Asliye Ticaret Mahkemesinin 2003/593 E. sayılı dosyasında verilen ihtiyati tedbire karşı yapılan itiraz üzerine 03.06.2003 tarihinde müraafaa yapılmasına karar vermiştir.

İstanbul 2 nci Asliye Ticaret Mahkemesinin 03.06.2003 tarihli celse kararı ile İstanbul 4 üncü Asliye Ticaret Mahkemesinin birleşen 2003/593 E. sayılı dosyasından verilen 14.05.2003 tarihli ihtiyati tedbir kararının 09.04.2003 günlü Banka Genel Kurul toplantısında alınan gündemin 9 uncu maddesi ile ilgili kısmına ilişkin itirazların kabulü ile kaldırılmasına, diğer gündem maddeleri yönünden itirazların reddi ile devamına oybirliği ile karar verilmiştir.

Banka ile Türk Ticaret Bankası Emeklilik Sandığı Vakfı arasında Vakfın, Sosyal Sigortalar Kurumuna devrine ilişkin protokol yapılmış, Vakfın, 3995 sayılı Kanunla eklenen Ek 36 ıncı madde uyarınca, bütün aktif ve pasifleriyle birlikte Sosyal Sigortalar Kurumuna devrine ilişkin Bakanlar Kurulu kararı ise 03.07.2003 tarih ve 25157 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

İstanbul 2 nci Asliye Ticaret Mahkemesinin 03.06.2003 tarihli celse kararı ile İstanbul 4 üncü Asliye Ticaret Mahkemesinin birleşen 2003/593 E. sayılı dosyasından verilen

14.05.2003 tarihli ihtiyati tedbir kararının 18.11.2003 günlü duruşmada kaldırılmasına karar verilmiştir.

Bankanın tasfiye tarihi (14.08.2002) itibariyle aktif büyüklüğü 348.701 milyar TL, aktüerya açığı 240.168 milyar TL'dir. Aktüerya açığının tamamına karşılık ayrılmış olup, bu değer "Karşılıklar" kaleminin "diğer karşılıklar" alt kaleminde yer alan 248.948 milyar TL'nin içinde gösterilmiştir. Bankanın aktif büyüklüğü 31.01.2003 tarihi itibariyle 300.029 milyar TL, 30.11.2003 tarihi itibariyle 229.861 milyar TL'dir. Kasım 2003 sonu itibariyle zararı 697.105 milyar TL'ye yükselmiştir. Zararın artmasında, Mahkemelerde açılan davalar nedeniyle tasfiyenin gerekli süre içerisinde tamamlanamaması, günlük iş hacminin çok üzerinde personel ve açık şube bulunması nedeniyle personel giderleri (2 yılı aşkın süredir maaş ve ikramiye almaktadırlar) ve diğer sabit giderler önemli rol oynamaktadır (ortalama aylık 4 trilyon TL). Yukarıda bahsedilen hukuki süreç nedeniyle tasfiyesi tamamlanamamış olan Bankada, tedbir kararının kalkmasından sonra tasfiyenin yeniden başlamasını takiben Tasfiye Kurulunun 01.12.2003 tarih ve 299 sayılı kararıyla şubelerin tümünün sistemsel olarak kapatılması kararı alınmış (31.12.2003 tarihi itibariyle 1 şube kalmıştır), yine Tasfiye Kurulunun 02.12.2003 tarih ve 302 sayılı kararıyla, Banka Genel Müdürlük birimleri ile şubelerinde görev yapmakta olan personelin 4857 Sayılı İş Kanununun 29 uncu maddesinin 6 ncı paragrafı hükmüne uygun olarak iş akitlerinin kıdem, ihbar ve izin ücretleri de dahil olmak üzere tazminatlı olarak feshine ve bu kapsamda ilgili Bölge Çalışma Müdürlüklerine ve Türkiye İş Kurumuna gerekli bildirimlerin yapılması ve işyerlerinde ilan ettirilmesi hususlarında Genel Müdürlüklerine yetki verilmesine karar verilmiştir.

Bilgilerini arz ederim.

Tevfik BİLGİN
Başkan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı
Tarih 19.01.2004
Sayı 3971